



Του Θοδωρή Δρίτσα\*

Την ώρα που γράφω αυτό το άρθρο για την «Αυγή» της Κυριακής, το «Oguz Reis» και τα πλοία του τουρκικού στόλου παραμένουν σε επιχειρησιακή ανάπτυξη στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή έξω από το λιμάνι της Αττάλειας, και μάλιστα, κατά τις πληροφορίες, από τη Χίο έως το Καστελλόριζο, ενώ και τα πλοία του στόλου του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού πλέουν σε ανάπτυξη επιχειρησιακής δράσης σε στρατηγικής σημασίας περιοχές.

Με βάση τα όσα έχουν συμβεί τις τελευταίες ημέρες, από τις 21 Ιουλίου, στο επιχειρησιακό και κυρίως στο διπλωματικό πεδίο, κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για εκτόνωση της κρίσης, όπως έγραψε η γερμανική «Bild» εκθειάζοντας την κατευναστική παρέμβαση της Α. Μέρκελ. Πράγματι, υπάρχει στασιμότητα, δεν υπάρχει κλιμάκωση, αλλά αυτό δεν μπορεί να καθησυχάζει κανέναν όσο το «Oguz Reis» και τα τουρκικά πολεμικά πλοία δεν έχουν επιστρέψει στη βάση τους.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε να μην υπάρξει κλιμάκωση. Όμως η κίνηση από την πλευρά του Ερντογάν έγινε και πρόκειται σαφέστατα, τουλάχιστον, για κίνηση αναβαθμισμένης επίδειξης ισχύος και επιθετικής απειλής, πιθανότατα με πολλαπλούς αποδέκτες πέραν της Ελλάδας. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμα κι αν στην παρούσα φάση η κρίση εκτονωθεί, ο Ερντογάν για ακόμα μια φορά θα έχει επιχειρήσει να δείξει με καθαρό τρόπο τις προθέσεις του και να εγγράψει στην ατζέντα των διεθνών σχέσεων της Τουρκίας νέες εκκρεμότητες και διεκδικήσεις, διαμορφώνοντας, κατά τη συνήθειά του, de facto τετελεσμένα από τη μεριά του.

## «Πονηρά» σημεία

Αναφέρθηκα λίγο πριν σε πιθανούς πολλαπλούς αποδέκτες της κίνησης του Ερντογάν. Πράγματι, αυτή η NAVTEX που εκδόθηκε για τις έρευνες του «Oguz Reis» παραπέμπει, σαφέστατα, σε αμφισβήτηση των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων που αναφέρονται στην υφαλοκρηπίδα και την ΑΟΖ στη νοτιοανατολική Μεσόγειο και κυρίως στη θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στο Καστελλόριζο και στην Κρήτη και νοτίως των δύο αυτών νησιών.

Όμως, επειδή οι γνώστες αυτών των θεμάτων βεβαιώνουν με νόημα ότι η οριοθέτηση που χαράσσει αυτή η NAVTEX έχει πολλά «πονηρά» σημεία, με ιδιαίτερα προσεκτικό τρόπο, το

γεγονός αυτό θα δώσει πιθανόν στην Τουρκία προσχήματα ελιγμών σε περίπτωση κλιμάκωσης της επιχείρησης, τα οποία όμως, πέραν της προσχηματικής νομιμοφάνειας που η τουρκική πλευρά θα επικαλεστεί, σε τίποτα δεν αλλάζουν τις προφανείς πολλαπλές στοχεύσεις που ξεπερνούν το πεδίο ελληνοτουρκικών διαφορών και διεθνοποιούν τις στοχεύσεις Ερντογάν.

Η νομιμοποίηση de facto της εκτός κανόνων Δικαίου της Θάλασσας οριοθέτησης της ΑΟΖ Τουρκίας - Λιβύης, η ίδια η διαπραγματεύση της Τουρκίας για να γίνουν δεκτές η παρουσία της και ο ρόλος της στις εξελίξεις στη Λιβύη, η πίεση προς την Κύπρο αλλά και προς την Αίγυπτο, αλλά και η πίεση προς τη Γερμανία και την Ευρωπαϊκή Ένωση για την τελωνειακή ένωση, για τη βίζα και για πολλά άλλα, νομίζω ότι η επιχείρηση «Oruc Reis» συγκροτεί μια επιλογή που περιλαμβάνει με έναν σμπάρο... πολλά τρυγόνια!

Εάν προσθέσουμε σε όλα τα παραπάνω -και βεβαίως πρέπει να το κάνουμε- τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος και βέβαια την καθαρή εξαγγελία Ερντογάν για αμφισβήτηση της Συνθήκης της Λωζάννης, τότε, χωρίς να αποστούμε από την υπεράσπιση ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων, θα αποτελούσε υποβάθμιση του μεγέθους και της κρισιμότητας των εξελίξεων εάν μείνουμε μόνο στο πεδίο των ελληνοτουρκικών διαφορών και δεν δούμε τη διεθνή διάσταση των εξελίξεων αυτών.

### **Γεωπολιτική αστάθεια**

Με ευθύνη και των ΗΠΑ, και της Ρωσίας, και της Ε.Ε., και ισχυρών κρατών επιθετικών καθεστώτων σε κράτη του αραβικού κόσμου βαθιάει, πέραν της οικονομικής, και η πολιτική, και η γεωπολιτική αστάθεια σε όλον τον κόσμο και κυρίως στην περιοχή της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής. Σε πολλές περιοχές τα σύνορα των χωρών αμφισβητούνται, οι ανταγωνισμοί παροξύνονται, η φτώχεια και οι ανισότητες απογειώνονται και το μέλλον της ειρηνικής συνύπαρξης κρατών και λαών γίνεται ζοφερό. Αυτό είναι το έδαφος που ευνοεί νέους εθνικισμούς και ανταγωνισμούς, νέα κούρσα εξοπλισμών, υποχώρηση της κοσμικότητας των κρατών υπέρ ενός αντιδραστικού φονταμενταλισμού με αμφίδρομη αλληλεξάρτηση και συμμαχία κρατών και εκκλησιών και με χειραγώγηση του θρησκευτικού συναισθήματος των λαών τόσο για εσωτερικούς λόγους σε κάθε χώρα όσο και για σχέδια γεωπολιτικά και γεωστρατηγικά. Ο Ερντογάν δεν είναι μεμονωμένο επεισόδιο, ούτε η εξαίρεση. Αντιθέτως, είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά και πιο ανησυχητικά παραδείγματα αυτών των διεθνών εξελίξεων.

## **Σχέδιο ειρηνικής συνύπαρξης**

Η Ελλάδα, ως δημοκρατική χώρα, οφείλει βεβαίως να υπερασπιστεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα. Οφείλει όμως να έχει και ένα μελετημένο στρατηγικό σχέδιο ειρηνικής συνύπαρξης και συνεννόησης με όλους τους γείτονές της, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας, ώστε να μην απειλείται και να μην χειραγωγείται από ευμετάβλητες και αμφίβολης αντοχής και αμοιβαιότητας διεθνείς συμμαχίες με τους ισχυρούς της Γης, και μάλιστα επιλεκτικά.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, ως κυβέρνηση, προσπάθησε πάρα πολύ και εργάστηκε συστηματικά προς αυτήν την κατεύθυνση σε συνθήκες εξαιρετικά δύσκολες. Έχουμε επίγνωση ότι δεν αλλάξαμε άρδην την πραγματικότητα, ούτε θα μπορούσαμε άλλωστε να το κάνουμε αυτό υπό τις παρούσες συνθήκες μέσα σε τέσσερα χρόνια μνημονιακών δεσμεύσεων μιας χρεοκοπημένης οικονομίας. Όμως ανοίξαμε δρόμους και κάναμε σημαντικά βήματα, με κορυφαίο τη

Συμφωνία των Πρεσπών, χωρίς προφανώς να αποφύγουμε και λάθη. Το πολύ κακό και ανησυχητικό, όμως, είναι ότι η σημερινή κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης όχι μόνο δεν έχουν κάποιο ανάλογο στρατήγημα, αλλά το θεωρούν περιττό και επιλέγουν τη συντηρητική και επικίνδυνη παλινωδία με βάση την αρχή «βλέποντας και κάνοντας» και την αρχή του «δεδομένου και προβλέψιμου» συμμάχου των ισχυρών. Αυτό είναι πράγματι κάτι πολύ ανησυχητικό.

Η Τουρκία, και ίσως όχι μόνο, πρέπει να πιεστεί τόσο από κράτη και κυβερνήσεις, αλλά κυρίως από την παγκόσμια δημοκρατική φιλειρηνική κοινότητα, να αναγνωρίσει και να συνυπογράψει το Δίκαιο της Θάλασσας και να το σεβαστεί. Αλλά χωρίς τη διεθνή υπεράσπιση της δημοκρατίας, της ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής, κανένα επιμέρους θετικό βήμα δεν είναι αρκετό για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κρίσης, χαρακτηριστική έκφραση της οποίας αποτελεί η Τουρκία του Ερντογάν.

Το ελάχιστο που οφείλει να κάνει στη συγκυρία αυτή η ελληνική κυβέρνηση είναι να αποδεχθεί και να υλοποιήσει τις προτάσεις που κατέθεσε ο Αλέξης Τσίπρας και κυρίως να πρωταγωνιστήσει στη σύγκληση της συνόδου των χωρών του Νότου, όπως πρωταγωνίστησε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ο τότε Έλληνας πρωθυπουργός, και επίσης να ζητήσει και να πρωταγωνιστήσει σε έκτακτη σύγκληση συνόδου κορυφής της Ε.Ε. μόλις οι εξελίξεις το απαιτήσουν.

\* Ο Θ. Δρίτσας είναι βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ Α΄ Πειραιά και Νησιών, τομεάρχης Εθνικής Άμυνας της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία

πηγή: Η ΑΥΓΗ